

ΟΙ ΥΠΑΤΕΣ ΑΞΙΕΣ ΜΑΣ (ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ #1)

Προοίμιο: Επειδή έχει αυξηθεί ο αριθμός των δοκιμίων που έχουν δημοσιευτεί και παρά το ότι οι σχετικές λεπτομέρειες είναι απαραίτητες, αλλά στα γραπτά κείμενα ξεχνιούνται εύκολα, κρίθηκε κατά περίπτωση να συντάσσεται, όταν απαιτείται, μία σχετική πιο συνοπτική **συγκεφαλαίωση**, που θα διευκολύνει τον αναγνώστη στη συσχέτιση με τα ευρύτερα θέματα:

Για να έχει υπόσταση ένας ζωντανός οργανισμός, (από το νουκλεοτίδιο, μέχρι τη Συνομοσπονδία Κρατών), πρέπει να συντρέχουν τρεις βασικές συνθήκες:

- Τα **συστατικά όργανα να λειτουργούν** με σχετική ελευθερία στο δικό τους ζωτικό χώρο και να έχουν αρμονική συνοχή **συντονισμένα μέσα στο όλο**.

- Ένα **περίβλημα να εξασφαλίζει το όλο**, που έχει την ικανότητα **αυτοοργάνωσης και**

- Το **περίβλημα να επιτρέπει την επικοινωνία με το περιβάλλον**.

Εάν ένας από τους τρεις παράγοντες εκλείψει ο οργανισμός νεκρώνεται.

Το πώς αναπτύσσεται η **αυτοοργάνωση** είναι πολύ δύσκολο να προσδιορισθεί. Ο πιο **πολύπλοκος αυτοοργανούμενος οργανισμός είναι ο ανθρώπινος εγκέφαλος** με περισσότερους από εκατό πενήντα δισεκατομμύρια νευρώνες και περισσότερες από εξακόσια δισεκατομμύρια συνάψεις. Και όμως, όταν δεν έχει σοβαρές διαταραχές, λειτουργεί αρμονικά αναβλύζοντας το **ανθρώπινο πνεύμα**..

Οι ανθρώπινες κοινωνίες είναι τα πιο πολύπλοκα σύνολα επί της Γης, καθόσον ποτέ, σχεδόν, δεν επιτυγχάνεται αρμονική συλλειτουργία των μελών λόγω ετερογενών βουλήσεων. Γι' αυτό ακριβώς πολύ ενωρίς οι άνθρωποι αντιλήφθηκαν την ανάγκη να οργανώσουν την κοινωνική τους ζωή σε ομάδες- πυρήνες, όπως οικογένεια, φυλή, έθνος κ. λ. π. Η ελληνική γλώσσα χρησιμοποιεί για αυτούς τους πυρήνες την περίφημη έννοια **εστία**, την οποία οι πρόγονοί μας τίμησαν και ως θεά. **Εστία** είναι ο χώρος μέσα στο σπίτι, ο οποίος χρησιμεύει για θέρμανση.

Στο σημερινό παγκόσμιο σκηνικό, με την οικονομική παγκοσμιοποίηση και τις πολλαπλές παγκοσμιοποιητές νιώθουμε ότι μάς αγκαλιάζει ένα γιγαντιαίο πλανητικό στραγγαλιστικό χωροδικτύωμα, που συνίσταται από κάθε είδος συμφέροντα και επιρροές. Οι οικογένειες, οι φυλές είναι υπερβολικά ευάλωτες και δύσκολα ανθίστανται στην εξωτερική πίεση. Ουσιαστικά αφανίζεται **ο άνθρωπος ως πρόσωπο**. Τα **έθνη-κράτη** αλλοιώνονται σημαντικά από πλευράς **αυτονομίας τους**, καθόσον εξαρτώνται από τις επιρροές ισχυρότερων παραγόντων, που είναι **ανεξέλεγκτοι**. **Μόνον η ουσιαστική οντότητα της Πατρίδας είναι δυνατόν να αποτελέσει ανθρώπινη εστία**.

Πατρίδα: Είναι η διευρυμένη μεγάλη οικογένεια, όπου το άτομο διαμορφώνεται ως **πρόσωπο**. **Μόνον μέσα στην Πατρίδα επιτυγχάνεται το μεγαλύτερο συνειδητό πλάτεμα του εαυτού μας με βαθύτερο ρίζωμα στο χρόνο και στην ιστορία**. Η ελληνική γλώσσα σηματοδοτεί την έννοια της **Πατρίδας**, ως την ωραιότερη σύνθεση, ετυμολογικά, **των κοινών ρόλων του πατέρα και μητέρας, την πατρική αυστηρότητα και ισχύ μαζί με μητρική αγάπη και φροντίδα**.

Η εξασφάλιση της υπόστασης της Πατρίδας σημαίνει ότι **το συμφέρον του όλου υπερτερεί του ατομικού**. Υπάτος εξουσιαστής είναι ο **Νόμος, ο μόνος, που εξασφαλίζει τα ανθρώπινα και πολιτικά δικαιώματά μας, την ελευθερία μας, αφού και εμείς τηρούμε τις υποχρεώσεις μας φυσικά**. **Με ευπείθεια τηρούμε τους νόμους της και δεν νομιμοποιούμε να τους παραβιάζουμε**, επειδή κάποιος άλλος τους παραβιάζει. **Αναθέτουμε την εξουσία στους ικανούς, που υπηρετούν το ευρύτερο συμφέρον της Πατρίδας, οπότε ωφελούνται οι πολλοί**. Τα όρια της Πατρίδας μας φθάνουν στα σύνορα, αλλά η **αξιοπρέπιά της μεταδίδεται σε όλη την Οικουμένη**.

Η Πατρίδα, ως οντότητα κινδυνεύει, όπως και κάθε ζωντανός οργανισμός, όταν: εσωτερική συνοχή διαταραχθεί ή όταν αποκοπούν οι δεσμοί με το ευρύτερο περιβάλλον ή διαρραγεί ανεπανόρθωτα το εξωτερικό περίβλημα (τα σύνορά της).

Η Δημοκρατία: η οποία ως πολίτευμα τείνει να επικρατήσει, τουλάχιστον ονομαστικά, σε ολόκληρο τον Πλανήτη μας **συνιστά την πιο λεπτή (ελληνική) επινόηση του ανθρώπινου πνεύματος**

για την κοινωνική ζωή, καθόσον δημιουργεί συνθήκες αποκέντρωσης και διάχυσης της εξουσίας. Είναι το πιο ευαίσθητο σύστημα. Απαιτεί από τους πολίτες για τη σωστή λειτουργία της περισσότερο από όσα εκείνοι μπορούν ή διατίθενται να δώσουν, εάν δεν καλλιεργηθούν με αντίστοιχη ολιστική παιδεία.

Δεν έχει αποκρυσταλλωθεί ένα ιδεώδες πρότυπο, το οποίο μπορεί να ικανοποιήσει όλες τις επιθυμίες των πολιτών με δικαιοσύνη. Έτσι προκαλούνται εσωτερικές τριβές που οδηγούν ακόμη και στην αυτοκαταστροφή. Η Δημοκρατία δεν επιβάλλεται. Είναι η πιο ευαίσθητη ανάδυση μιας ευνομούμενης και αρμονικής Κοινωνίας. Απαιτεί πολίτες σώφρονες και αγαθούς, ώστε να δικαιούνται μερίδιο στη διακυβέρνηση της χώρας. Δημοκρατία δεν σημαίνει μακαριότητα, ηρεμία και ακινησία. Ποτέ οι δημοκρατικές κατακτήσεις δεν είναι απόλυτα προστατευμένες!

Η αγωγή του πολίτη, (πολιτειότητα (polity)) στη μαζική κοινωνία μας είναι σχεδόν ανύπαρκτη και έχει αφεθεί στην αδιάκριτη «δικαιοδοσία» των ΜΜΕ και της ανεύθυνης διάδοσης πληροφοριών. Ταυτόχρονα, η υπερβολική εξειδικευμένη γνώση, ως συνέπεια της πολυπλοκότητας της σημερινής κοινωνικής ζωής, προκάλεσε θύλακες ανευθυνότητας για τον μέσο πολίτη. Έτσι προκλήθηκε ένας άκρατος εγωτισμός και η ψευδαίσθηση ότι όλα είναι γνωστά σε όλους και όλοι είμαστε ίσοι και ικανοί για όλα! Επιδιώκεται πρώτιστα η ατομική απόλαυση και ηδονή. Λησμονείται το βασικότερο ότι στη δημοκρατική συμβίωση όλοι μας έχουμε ένα μέρος ευθύνης για τη λειτουργία της Πολιτείας, εκτελώντας τα καθήκοντά μας και βοηθώντας τους αρμοδίους στο ρόλο τους. Δεν αρκεί το ασφαλές όριο της κριτικής για τις παραλείψεις των αρμοδίων. Το πώς πρέπει να υπερισχύσει του γιατί!

Εθνική Άμυνα: Για κάθε αγαθό υπάρχουν οι ειδικοί, αλλά η φροντίδα ανήκει σε όλους μας. Έτσι και για την Εθνική Άμυνα έχουμε του λειτουργούς της (Μόνιμα Στελέχη), αλλά η ευθύνη βαρύνει όλους μας! Η Πολιτεία λειτουργεί ως ενιαίος οργανισμός, έστω και εάν στηρίζεται σε επιμέρους εξειδικευμένους θεσμούς. Η σωστή και εναρμονισμένη λειτουργία του κάθε θεσμού επηρεάζει το Όλον. Η Εθνική Άμυνα είναι απόλυτα καθολικό αγαθό. Χωρίς υγιές κοινωνικό, οικονομικό, παιδευτικό στοιχείο δεν νοείται Εθνική Άμυνα που αρχίζει από το ίδιο το άτομο και ολοκληρώνεται στις Μονάδες των συνόρων και στα Γενικά Επιτελεία. Το στράτευμα δεν συνιστά μια ξεχωριστή ομάδα, αλλά είναι αυτός ο ίδιος ο Λαός. Ειδικά στις Χώρες που αντιμετωπίζουν κινδύνους ακεραιότητας και δεν έχουν την οικονομική πολυτέλεια για μισθοφορικό στρατό, όπως η δική μας Πατρίδα, ο πιο κρίσιμος και μοναδικός παράγοντας είναι ο ανθρώπινος πλούτος.

Στρατιωτική Θητεία: Αποστολή του Στρατού στην ειρήνη είναι να προετοιμάζει τους νέους μας για την κρίσιμη ώρα της μάχης. Η στρατιωτική εκπαίδευση, απλά ως εκμάθηση χειρισμού του οπλισμού είναι το ελάχιστο έργο και θα αρκούσε ένας μικρός χρόνος στράτευσης. Αυτή η εσφαλμένη αντίληψη, δυστυχώς, επικρατεί και από εκεί απορρέει το α-νόητο ερωτηματικό: γιατί «να υπηρετούν τόσους μήνες τα παιδιά μας και να χάνουν πολύτιμο χρόνο από τη σταδιοδρομία τους»; Δεν είναι χαμένος χρόνος! Παραβλέπεται η ύψιστη αποστολή της κορυφαιάς φάσεως της ανθρώπινης αγωγής η στρατιωτική αγωγή, η οποία, ως προσωπική ενεργητική συμμετοχή στο ύπατο αγαθό της ελευθερίας την καθιστά πρώτιστη δημοκρατική αξία.

Επιγραμματικά κατά φάση της στρατιωτικής αγωγής συμβαίνει: Μέσα σε ένα ιδιάζον κλίμα, πολύ διαφορετικό από το σπιτικό και οικογενειακό, αναπτύσσεται η προαίρεση και η προθετικότητα για ευθύνη του νέου, λόγω της ορμέμφυτης ανθρώπινης ιδιότητας της κοινωνικότητας (μίμησης). Προκαλείται μια έντονη συγκινησιακή ενεργοποίηση του συναισθηματικού του χώρου. Ταυτόχρονα αφυπνίζεται ο συνειδησιακός χώρος, καθόσον βρίσκεται μπροστά στη σκληρή πραγματικότητα της ευθύνης. Δια του παραδείγματος των μελών της ομάδας και με τη συνδρομή του εκπαιδευτή- ανδραγωγού καλλιεργείται η ευγενής άμιλλα και η ηθική συνείδηση, οπότε αναπτύσσεται η βούληση για προσφορά μέχρι την αυτοθυσία. Με τη στρατιωτική αγωγή ο νέος αναπτύσσει την αυτοσυνειδησία, αυτοπεποίθηση. Συνειδητοποιεί την έννοια και την αξία της Πατρίδας και νιώθει άξιος να συμβάλει στην ελευθερία της. Έτσι πλαταίνουν τα στενά ατομικά του όρια μέχρι και

την αιωνιότητα του Έθνους. Καλλιεργείται η ενσυνείδητη πειθαρχία. Μέχρι εκείνη τα στιγμή οι άλλοι του υπαγόρευαν το τι πρέπει να κάνει. Τώρα πια είναι εκείνος, οποίος συνειδητά αποφασίζει. Καθίσταται ένας ικανός μαχητής του πολέμου και της ζωής. Τότε νιώθει την Πατρίδα ως Οικογένειά του.

Αποτιμήσεις: Η Πατρίδα είναι αρμονική σύνθεση τεράστιας ποικιλότητας σε ενότητα. Ο άμεσα ορατός εξωτερικός κίνδυνος από ένστικτο αυτοσυντήρησης μας, **συσπειρώνει**. Τα ατομικά συμφέροντα αναστέλλονται σε σημαντικό βαθμό. Ο Λαός χαλυβδώνεται και εάν υπάρχει σχετική προετοιμασία για τον επικείμενο κίνδυνο, τότε επιτυγχάνονται θαυμαστά αποτελέσματα, όπως εκείνα της Γενιάς του 1940. Όταν σιγήσουν του πολέμου οι σειρήνες, συνήθως, ο ένας στρέφεται κατά του άλλου, Ο διπλάνος μας γίνεται αντίπαλος ή και εχθρός ακόμη. Στο κινήγι της απόλαυσης της ατομικής ευμάρειας λησμονούμε τη μεγάλη αλήθεια, ότι το προσωπικό συμφέρον είναι απόλυτα συνυφασμένο με το ευρύτερο καλό και ειδικά με την ύπαρξη της Πατρίδας μας.

Οι δυνάμεις εθνικής συνοχής, οι αξίες μας, ξεθωριάζουν και η κοινωνία λαμβάνει μαζικό χαρακτήρα και καθίσταται ένα απλό συνονθύλευμα. Ο τρόπος σκέψης, η νοοτροπία μας, αλλάζει σύμφωνα με την καλούμενη « μαζική κουλτούρα», που αντικατέστησε την παιδεία με την ευρεία έννοια που έδωσαν οι προγονοί μας. Το άτομο θεοποιείται ως προς τα δικαιώματά του και στην καλύτερη περίπτωση το έργο που αφορά στην Πατρίδα ανατίθεται στους «ειδικούς», ενώ οι λοιποί είμαστε εκτός ευθύνης!

Τις τελευταίες δεκαετίες ζούμε στην εποχή της κυριαρχίας του οικονομικού παράγοντα. Τα πάντα στον βωμό του κέρδους και της διασημότητας. Τα πάντα στραμμένα προς τα εκεί, αδιαφορώντας τι είδος ανθρώπων καλλιεργούμε και ποια ευδαιμονία επιζητούμε. Τα πάντα μετρήσιμα με αριθμούς και ποσοστά κέρδους και κατανάλωσης. Μια απόλυτα μηχανιστική αντίληψη, που αμβλύνει μέχρι μηδενισμού τις άλλες αξίες και αρετές.

Η έννοια της φιλοπατρίας, η αγάπη για την Πατρίδα, την οποία οι πρόγονοί μας θεωρούσαν, ως ύπατη αρετή, ουσιαστικά απαλείφεται από το λεξιλόγιό μας και, δυστυχώς, από την συνειδησή μας. Η φιλοπατρία μεταλλάχθηκε σε πατριωτισμό (αντιδάνειο του γαλλικού patriotisme). Ο εθνισμός διαστρεβλώθηκε σε εθνικισμό και κακοποιήθηκε σε σωβινισμό, που τελικά αντιπαρατάχτηκε με τον διεθνισμό.

Αμβλύνθηκε κάθε αγνό συναίσθημα αγάπης προς την Πατρίδα, όπως και η συνειδητή ευθύνη εθελοντικής σύγκλισης των προσπαθειών όλων. Σε ένα υγιές δημοκρατικό σύστημα ο φαύλος δεν μπορεί να βλάψει τη χώρα. Σε μια κακή, όμως, δημοκρατία ακόμα και οι ενάρετοι πολίτες δεν μπορούν να δρουν προς όφελος του συνόλου.

Για την οντότητα της Πατρίδας απαιτούνται να συνυπάρχουν τα εξής: Έδαφος, Λαός και Κράτος (ισχύς). Στη σημερινή δική μας πραγματικότητα το «έδαφος» υπάρχει, παρά τις «γκρίζες ζώνες» που επιδιώκουν γείτονές μας. Η κρατική ισχύς, παρά το ότι στην τρέχουσα περίοδο, για λόγους κυρίως οικονομικούς έχει αμβλυνθεί, στη γενική περίπτωση είναι σημαντική.

Σε ότι αφορά, όμως, την έννοια του «λαού» υφίστανται μείζονες αμφισβητήσεις. Ο Λαός υπάρχει όχι μόνον ως αριθμητικό μέγεθος, αλλά κυρίως, ως οντότητα με ουσιαστική συνοχή. Ως συνδεδεικτοί παράγοντες θεωρούνται η κοινή καταγωγή, θρησκεία, η γλώσσα, τα κοινά ήθη και έθιμα ... που μετατρέπουν το άθροισμα των ανθρώπων σε Δήμο, Πόλη, Πολιτεία και Πατρίδα.

Η Πατρίδα, κοντολογίς, πραγματώνεται με το βιωματικό συναίσθημα, ότι ανήκομε σε ένα σύνολο, στο οποίο θέλουμε να ανήκουμε και εκείνο μάς δέχεται με αγάπη ως μέλη.

Κατά την στρατιωτική θητεία του ο νέος δεν εκπαιδεύεται απλά στον χειρισμό των όπλων, αλλά για να καταστεί μαχητής στον πόλεμο και στη ζωή.

Συνέχεια στο επόμενο...

Δημήτρης Μπάκας
08 Μαρ. 2024